

СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ НА ШПАЛЬТАХ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ США (ПІСЛЯ 1991 Р.) – НАПРЯМИ РОБОТИ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

У статті розглядаються основні напрями діяльності Світового конгресу українців для збереження національної ідентичності українською діаспорою. У результаті аналізу україномовної періодики США («Свобода», «Міст», «Час і Події») виокремлено активну діяльність об'єднання у презентації українства серед світової спільноти. Світовий конгрес українців продуктивно працює для збереження релігійно-культурної спадщини, національної ідентичності, докладає значних зусиль для входження України у західний освітній та політичний простір. Матеріали періодичних видань дають чимало інформації щодо діяльності об'єднання у боротьбі з асиміляцією прийдешнього покоління, велику роботу з урядовцями США щодо підтримки України, відстоюючи право українського народу на встановлення історичної справедливості щодо Голодомору-Геноциду, державність та соборність. Окремо приділено увагу Конгресам цієї світової організації, на яких звіти Головної управи та голів комітетів свідчать про різнобічність та важливість роботи Світового конгресу українців.

Ключові слова: інформаційний простір, україномовна періодика, українська діаспора, національна ідентичність, Світовий конгрес українців

Представники української діаспори у США свідчать, що зберігати у цій країні свою національну ідентичність водночас легко і важко. Легко, бо до всіх представників будь-якої етнічної групи у цій багатонаціональній державі ставляться однаково добре, надаючи та забезпечуючи можливості для збереження самості. А важко в силу безсумнівно єдиного мовного і культурного середовища США, яке так чи інакше, раніше чи пізніше, як не в першому, то в третьому поколінні, але перетворює учорашніх емігрантів у

американців. Українці належать до тієї діаспорної громади в Америці, якій вдалося, на відміну від багатьох і всупереч асиміляції, поруч із захопленням і любов'ю до нової батьківщини зберегти вірність культурним традиціям своїх предків. Безперечно, цьому сприяла і продовжує сприяти широка мережа культурних, гуманітарних, освітніх та громадських організацій, товариств, об'єднань і фондів, що стоять на сторожі збереження національної ідентичності української діаспори. Свого часу дослідженням порушеної проблеми займалися Ю. Кондрашевська [1], В. І. Моцюк, В. Ю. Макар, С. Д. Попик [2], Н. Г. Мерфі [3], загальним питанням побутування української діаспори присвячені праці А. Атаманенка [4], С. М. Вдовенка [5], В. Б. Свтуха [6], І. Недошитко [7].

Однак досі презентація діяльності діаспорної організації в періодичних виданнях не ставала предметом уваги науковців. У зв'язку з цим метою нашого дослідження є аналіз україномовного інформаційного простору США щодо активності найбільшого світового об'єднання українців у контексті збереження національної ідентичності.

У середині минулого століття завдяки наполегливості української діаспори було створено об'єднання – Світовий конгрес вільних українців (СКВУ), – яке презентувало наші етнічні групи у західних країнах, працювало задля здобуття Україною незалежності та поширення правдивої інформації про українство та Україну в світі. Самі українці за кордоном мали змогу, на відміну від своєї історичної батьківщини, зберегти і розвивати національну культуру, розмовляти рідною мовою, організовувати своє суспільне та релігійне життя відповідно до потреб. Для здійснення цих завдань при СКВУ було створено різні комісії, що координували специфічні ділянки життя українців у діаспорі, – Світова координаційна виховно-освітня рада (СКВОР), Світова рада суспільної служби (СРСС), що свого часу багато допомогла дисидентам та їх родинам, Олімпійська комісія, Комісія прав людини. Відповідно, у всіх періодичних виданнях української діаспори США (рубрики «Діаспора», «Організації», «Погляд») опубліковано чимало

матеріалу щодо Конгресу, де постійно акцентується на тому, що це є «надбудова», об'єднання організацій діаспори, а не якась політична партія, це, передусім, символ єдності українців у демократичній частині світу. Про це свідчить хоча б і той факт, що при плануванні чи проведенні заходів різними організаціями, останні завжди зверталися за патронатом та участю представників СКВУ. Після 1991 р. питання доцільності існування СКВУ піднімалося неодноразово (адже Україна вже не була поневоленою), відгомін полеміки відчутний і в інформаційному просторі українців діаспори США. Однак проблема репрезентації українців, функція їх речника у багатьох країнах поселення залишається актуальною і досі. В самій Україні залишилося чимало речей, успадкованих від радянського минулого (доля політичних в'язнів, номенклатура, опір українізації тощо), яких потрібно позбавитися. Крім того, як слушно зазначає Василь Верига, інтереси України політично можуть не співпадати із інтересами української діаспори, як це було у випадку з меморандумом до польського Сейму щодо засудження акції «Вісла». Молодій державі тоді було несвоєчасно порушувати це питання, зате СКВУ за допомогою Об'єднання українців у Польщі міг це зробити. Не вся діаспора мала намір повертатися на свою історичну батьківщину, хоч вже і суверенну, а це означає, що суспільно-громадське життя в країнах поселення буде продовжуватися, хоч і в змінених формах. Крім того, залишалися всі надбання українців за кордоном (споруджені храми, культурні центри, освітні, економічні заклади й установи), які ніяк не можна занехаювати та позбавляти діяльності, багато зусиль потребувала боротьба з асиміляцією прийдешнього покоління, збереження релігійно-культурної спадщини, національної ідентичності. У зв'язку з цим, порушувалося питання осучаснення статуту, напрямів активності, структури відповідно до потреб української діаспори та України. Через те, майже кожен Конгрес, як свідчить аналіз публіцистичного матеріалу, показує тривалу історію створення цієї світової організації, яка у 1993 р., вже після здобуття Україною незалежності, змінила назву на Світовий конгрес українців (СКУ),

об'єднавши під своїм проводом також і пострадянський народ та перейнявши традиції СКВУ. Сьогодні, за опублікованою інформацією, членами цього утворення є понад 120 організацій у більш ніж 33 країнах світу, наприклад, лише у США їх 31, що, безумовно, є великим успіхом у всесвітній консолідації українства. Так СКУ став міжнародною координаційною організацією, що за допомогою Ради директорів та Екзекутивного комітету презентує інтереси понад 20 млн. українців у діаспорі в 47 країнах, докладаючи багато зусиль, щоб Україна стала тим епіцентром світового українства, з якого могли б черпати духовну підтримку її діаспори, протидіючи асиміляційним процесам у країнах свого поселення. Опубліковані матеріали дають правдиве уявлення про важкий шлях СКУ щодо реалізації вищезазначеного: через постійне втручання російського представництва в ООН, Конгрес лише у 2003 р. як неурядове об'єднання спромігся на свій консультативний статус при цій організації, до того лише інформуючи постійні представництва держав-членів ООН про порушення людських прав в УРСР. Однак СКУ завжди намагався співпрацювати з українським постійним представництвом, свідченням чого служить розлога стаття А. Лозинського про історію представництв України при ООН, їх політика та характеристика послів. У цьому матеріалі також є інформація щодо негайних активних дій після акредитації з приводу відзначення 70-ї річниці Голодомору на форумі ООН, що вилилася в англomовний «Стейтмент підтримки вшанування пам'яті жертв Великого Голоду 1932-1933 років в Україні», спрямованого Генеральному секретарю та всім державним місіям. Стаття дуже детально аналізує всі труднощі, з якими стикався СКУ, відстоюючи право українського народу на встановлення історичної справедливості щодо Голодомору-Геноциду. Хоча 36 держав стали співавторами заяви щодо порушення прав людини під час Голодомору, слово «геноцид» ще донедавна намагалися не вживати. А. Лозинський вважає, що після Помаранчевої революції процес пожвавився (відповідна зовнішня політика, виставки у фойє ООН з цієї нагоди, конференція, в якій брали

участь представники української громади та дипломати різних країн), але після 2010 р. до влади прийшли політики проросійської орієнтації, які всіляко стримували відстоювання національних інтересів на міжнародній арені. Сьогодні СКУ займається важливими питаннями захисту українців у світі, відвідує всі українські громади, де у країні їх поселення зустрічається з представниками влади з приводу становлення українського життя, на своєму сайті, у пресових повідомленнях, брошурах завжди подає інформативні матеріали щодо сучасних вагомих проблем українства. Тобто «головними завданнями є збереження національної ідентичності українців, підтримка та розвиток української культури, захист прав та інтересів українців як у діаспорі, так і в Україні, координування міжнародних зв'язків своїх складових, які підтримують і розвивають українську національну ідентичність, духовність, мову, культуру та надбання українців у всьому світі. [...] сприяє розвитку громадського життя українців, [...] зміцнює позитивне ставлення до українців та Української держави та захищає права українців незалежно від місця їх проживання» [8]. Від 2008 р. це об'єднання очолює юрист із Канади Євген Чолій.

Багато матеріалів в інформаційному просторі (рубрики «Америка і світ», «Інтерв'ю», «Погляд», «Репортаж») присвячено Конгресам СКУ – найвищому законодавчому органу, який збирається раз у п'ять років і є своєрідною звітно-виборною асамблеєю. Ця звітна подія є дуже важлива для цієї організації, що представляє часом доленосні інтереси дуже великої кількості людей, пов'язані із відстоюванням національної і людської гідності, задоволенням культурно-освітніх потреб. Зазвичай, матеріали публікуються щодо анонсування цієї грандіозної події, її проведення та підсумків у кількох номерах. Велику статтю, яку надрукували всі значні україномовні американські газети, перед X з'їздом СКУ у 2013 р. написав А. Лозинський. У ній він вказує на слабкість захисту чи нерішучість у діях керівництва конгресу й МЗС України щодо відстоювання українства, що дає можливість деяким державам проводити у себе антинаціональну українську політику,

причому без значних негативних наслідків для себе (наприклад, постійне нагадування поляками волинських подій 1943 р., ліквідація у Росії двох центральних українських організацій), відсутність послідовної та скоординованої роботи Наукової ради при СКУ, що призвела до значних прогалин в українській історії й історіографії (написання «вигідної» історії, де українці постають у невивідному світлі як вбивці та зрадники), відсутність підтримки і як наслідок – слабка діяльність традиційних та діаспорних наукових товариств. Український правозахисник, у минулому президент СКУ, зазначає той факт, що одними зверненнями такі антиукраїнські настрої та дії не змінити, потрібно діяти активніше, відвідуючи проблемні для української меншини країни, бо разом із правовим захистом мова іде про захист духовності й історії.

До сьогодні проведено вже десять Конгресів, три з яких – в Україні. На нього добровільно з'їжджаються кількасот делегатів, які є самодостатніми, патріотичними представниками своїх громад. На відкритті завжди цікавим моментом є виступ та звіт президента СКУ, який відзначається чіткістю, конструктивністю, критичністю. Різні постійні ради та комісії СКУ, що активно працюють у цей час, розглядають та вирішують різні питання життя українства: освіта, наука, культура, спорт, ЗМІ, діяльність молодіжних організацій, людські і громадянські права, поширення світовою спільнотою відомостей про Голодомор як геноцид, боротьба із торгівлею людьми, розвиток нових українських громад, допомоги українцям за кордоном тощо, після чого осіб, які зробили значний внесок у розвиток української громади в діаспорі та Україні, нагороджують медалями святого Володимира Великого.

У статтях-репортажах щодо проведення Конгресів в Україні детально подана інформація про місце зібрання, контингент гостей, виступи учасників. Оскільки метою цієї асамблеї є проаналізувати діяльність цьогочасного складу керівництва організації, переобрати новий чи залишити повноважним попередній, щоб він міг діяти від імені всього об'єднаного українства, очевидно, що на зборах (а відповідно і в опублікованих матеріалах в

періодиці) присутній певний бюрократичний момент щодо заслуховування та аналізу численних звітів, однак це є також і можливість обмінятися досвідом та досягненнями.

Делегати мають можливість на місці проведення побачити виставки, купити диски з українською музикою, сувеніри, україномовні книги на будь-який смак. Перед учасниками конгресів на тематичних секціях презентують свої дослідження, результати роботи громадські діячі, експерти, лідери думок як України, так і діаспори та держслужби США. Наприклад, перед делегатами свого часу виступав В. Брюховецький про велику працю, що її проробили викладачі та студенти Києво-Могилянської академії щодо поширення серед світової спільноти правди про Голодомор; представник американського уряду Крістофер Фітцджеральд розповів про інформаційні матеріали, що були передані представникам Конгресу США, з приводу трагічних подій 1932-1933 рр. У газеті «Свобода» уміщено цілу серію статей-виступів відомих делегатів з пленарної сесії СКУ 1996 р., які дають цікавий матеріал для дослідження збереження національної ідентичності в середовищі української діаспори, оскільки саме під таким гаслом проходив цей з'їзд. Опубліковані матеріали свідчать про те, що на початку незалежності України перед українською громадою в США, яку доти єднала ідея – здобути суверенність для українців, – поставало питання: чи будуть посилюватися асиміляційні процеси в діаспорі і чи ще довго збережеться наша ідентичність на американському континенті. Питання досить актуальне, оскільки емігранти свого часу зробили багато добра для своєї громади у новій країні, побудувавши церкви, школи, культурні центри, кафедри в університетах, кредитівки, відпочинкові оселі, а на початку 90-х років минулого століття чималі фінансові потоки спрямували в молоду незалежну Україну. Однак водночас, на що вказує Є. Чолій у своєму дописі, сама діаспорна громада в силу аналізованих причин почала переживати кризу, оскільки багато молоді втрачало свою самість. Громадський діяч зазначає, що українська національна ідея, яка ніколи не могла інтегруватися як в

діаспорі, так і в Україні, а тому і не дала відповідних результатів, сьогодні може допомогти у спільному відродженні української духовності по обидва боки океану через наукові семінари, культурні виступи мистецьких колективів, обмін студентів, розвиток кредитних спілок, урядові програми, молодіжні табори. У своїй доповіді Є. Чолій відзначає активну діяльність у цьому напрямі СУМу і Пласту, акцентує на необхідності компетентності педагогів в школах українознавства, бо більшість дітей сьогодні вивчають українську як другу мову, заохоченні батьків вдома розмовляти рідною мовою, допомозі митцям розвивати себе, збагачуючи національну культуру. Тільки такими засобами, переконаний доповідач, можна зберегти національну ідентичність, посилити діяльність української діаспори, оскільки сильна організована діаспора може мати більший вплив на уряди у країні свого поселення і таким чином сприяти більшій допомозі Україні політично та фінансово. Зі свого боку, сильна і заможна Україна також буде корисна українським громадам за кордоном. Через те, Є. Чолій на завершення закликає докладати багато праці для збереження національної ідентичності та підтримку державності історичної батьківщини.

У дещо іншому руслі відбувалася доповідь голови СКВОР І. Винницької, у якій скристалізовано потребу формування ідеології діаспорного українства як окремого організму, що має функціонувати незалежно від материкової України і її проблем, оскільки сьогодні просто допомагати їй недостатньо – необхідно формувати цілі життя діаспори як такої. У зв'язку з цим в опублікованих матеріалах наводяться думки, що стосуються концепції національної ідентичності української діаспори, коли увагу потрібно приділяти, передусім, молоді, без якої національне майбутнє може і не відбутися. Л. Храплива-Щур у своєму виступі на конференції СКВОР виховання української свідомої молоді визначає як не менш важливе ніж допомога незалежній Україні. Адже у майбутньому вона потребуватиме у світі людей, які будуть розуміти її потреби та усвідомлювати свій генетичний, прадідівський, зв'язок з нею.

Оскільки діяльність СКУ спрямована на побудову демократичного суспільства, незалежного від Росії, багато уваги приділено відвідинам українських політиків (В. Ющенко, Ю. Тимошенко, В. Кличка, В. Наливайченка, В. Огризка, А. Яценюка, Ю. Луценка, О. Тягнибока), які звичайно піднімають статус форуму, їх виступам про питання консолідації й об'єднання нації, захист національних інтересів на міжнародній арені, вступ України до НАТО і Євросоюзу, розсекречення матеріалів колишнього КДБ. Опозиційні політики свого часу висловлювали думку про те, що діаспорі потрібно усвідомити ситуацію, в якій перебуває Україна другого десятиліття ХХІ ст., а тому активніше брати участь в акціях протесту. Автори публікацій, які часто самі є учасниками конгресів, зазначають, що риторика українських керманичів захоплює, однак не переконує, про що свідчить непослідовна внутрішня політика (брак української мови в столиці, виставка в Українському домі портретів високих політичних діячів-вихідців з України, які її грабували, а тепер висять поруч із зображенням С. Бандери). Також журналісти висловлюють свої спостереження за політичними «іграми» перших осіб української держави, їх роз'єднаністю. Незважаючи на детальний аналіз виступу В. Ющенко як Президента, у якому він підкреслював свій намір зробити Україну сильною і незалежною, автори статей саме у відсутності єдності та бажання порозумітися вбачають різку зміну керівництва та політики держави після 2010 р. Через це на Конгресі у 2013 р. під час зачитування вітання від Президента В. Януковича у залі чулися невдоволені вигуки делегатів. Загалом, автори статей відзначають багато позитивних моментів асамблей: проведення в Україні, порушення важливих для української громади питань, присутність як владних структур, так і опозиції. Однак, після проведення Конгресу у пресі з'явилося кілька критичних матеріалів. Через те, делегати-автори опублікованих вражень часом навіть половину свого матеріалу відводять на полеміку з критиками, заперечення яких не сприймають через їх відсутність на асамблеї чи їх особисті антипатії до керівництва СКУ, а також наводять переконливі факти

на спростування тверджень, наприклад, М. Онуфрів щодо пасивності СКУ, відсутності зв'язку з українською опозицією, неактуальності порушених питань на Конгресі, вказуючи, що такими месиджами ці критики дескредитують, передусім, себе та всю українську діаспору, яка вибрала і підтримує очільників цього об'єднання [9].

УНС та СКУ за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» теж дуже відчутно й успішно допомагають Україні, за чим можна спостерігати у публікаціях волонтерів та представників організації в газеті «Свобода», разом з іншими організаціями спонсоруючи однорічне навчання у США українських школярів, перебування українських вчителів, особливо із сільської місцевості, на стажуванні у місцевих американських школах або організація нових технологій навчання англійської мови в Україні для українських педагогів та викладачів університетів протягом літніх канікул. Однак досить відчутним є і зворотний процес. Мова іде про інформацію щодо можливості живого спілкування американців українського походження зі своїми однолітками з України. Це робиться з метою опанування сучасної української мови, навчання якої у школах українознавства є не зовсім достатнім. Для пояснення останньої тези висловимо наступне: у діаспорі переважно побутує мова, прийнятна для емігрантів попередніх поколінь, однак за сто років мова як складова культури розвинулася і вдосконалилась. Через те є потреба у такому живому спілкуванні для подальшої адекватної співпраці молоді США та України [10].

Усвідомлюючи важливу роль, яку відіграє сім'я і родина у збереженні народу, СКУ услід за ООН, яка проголосила 1994 р. Роком родини, разом із УККА і УАКР створили спільний комітет для вшанування української родини у США. Для кращого обґрунтування та донесення значення сім'ї на чужині для збереження національної ідентичності було влаштовано наукову конференцію. Автори статей відзначають високий фаховий рівень як доповідачів, які зосереджувалися на різних аспектах побутування української родини в діаспорі, її проблемах, так і організації заходу загалом, що мав би

спонукати до реальних дій щодо підтримки українців за кордоном. Усі доповіді було опубліковано в наступних номерах «Свободи» з метою ознайомити з ними широку громадськість [11].

Газета «Міст» умістила серію статей від прес-центру СКУ щодо організації святкування 200-річчя від дня народження Т. Шевченка. Відзначення ювілею було різноплановим і передбачало влаштування Конгресом за підтримки СФУЖО і Постійного представництва в ООН відзначення на тему «Тарас Шевченко – борець за українську мову, самовизначення народів, людські права та соціальну справедливість»; унікальної виставки «Монументальна Шевченкіана» Руслана Теліпського, який сфотографував меморіальні об'єкти на честь Кобзаря в Україні та ще 20 країнах світу, представивши Т. Шевченка у різному віці та у різних сферах діяльності (як поета, філософа, кобзаря, борця, солдата, козачка, художника, повстанця, пастуха тощо); організацію діаспорними об'єднаннями в країнах проживання українців проекту «Пересувні виставки мистецьких творів на Шевченківську тематику». У СКУ вважають, що ці заходи допоможуть привернути увагу світової спільноти до ювілею й особистості Т. Шевченка і водночас продемонструють актуальність його творчості через мистецькі досягнення сучасників [12].

У 2011 р. газета «Свобода» умістила інформацію та коротку референцію Меморандуму щодо утисків української національної меншини в Росії, який СКУ надіслав усім інституціям ООН, ЄС, ОБСЄ, що опікуються захистом людських прав та справами національних меншин. У зверненні порушено актуальну проблему з приводу спроб знищення у Росії двох найбільших українських неурядових організацій – Федеральну національно-культурну автономію українців Росії та Об'єднання українців Росії – і припинення діяльності Бібліотеки української літератури у Москві. Зауважимо, що копії Меморандуму також було надіслано і Президенту В. Януковичу, і Послу України в Росії із закликом захистити свою національну меншину. У 2013 р. у Верховній раді України були слухання «Українська

трудова міграція», у яких взяв участь голова комісії СКУ з питань громадян України за кордоном Павло Садох. Основні тези його виступу опублікувала газета «Свобода». Громадський діяч акцентує на тому, що незважаючи на вагомий внесок українських трудових мігрантів в економіку рідної країни, особливо соціальну сферу, вони не мають захисту своєї держави, а тому Україні просто необхідно виробити чітку окрему політику з приводу цього питання. Для ознайомлення докладний перелік проблем та рекомендації СКУ щодо можливих шляхів їх вирішення передано Комітетові з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних взаємин Верховної ради [13].

На X Світовому конгресі українців у Львові в 2013 р. порушувалося питання, що на 22-му році незалежності Україна близько підійшла до межі, коли може її втратити. У підсумкових матеріалах, опублікованих «Свободою», серед небезпек названо: Харківські угоди, українофобська політика Д. Табачника, святкування 90-річчя комсомолу, де цю організацію відзначають за великий внесок у розвиток держави, обмеження прав української мови у всіх сферах, зневага до реальної національної історії (наприклад, кількаразове знищення меморіальної дошки Патріарха Й. Сліпого в Харкові, про що, до речі, навіть було написано окремого листа від СКУ мерові Г. Кернесові, Президенту В. Януковичу, голові Верховної ради В. Литвинові, який опубліковано в газеті «Свобода»), рейдерство, посилення цензури, переслідування за політичні переконання. Однак найгіршим, на думку автора Олеся Городецького, є тотальна апатія, розчарування в суспільстві, що, власне, і дозволяють владі творити беззаконня. Через те, упродовж каденції В. Януковича президент СКУ Євген Чолій мав кілька зустрічей з ним та іншими урядовцями, на яких зосереджувався на питаннях необхідної євроінтеграції України, обіцяючи всебічну підтримку, допомогу у спорудженні пам'ятника жертвам Голодомору у Вашингтоні, захисті українських етнічних груп в інших країнах, особливо Росії, а також захисті прав людини в державі незважаючи на її політичну приналежність та

вподобання. Періодичні видання, де розміщено статті та репортажі з таких зустрічей, зазначають, що В. Янукович обіцяв використати усі можливості задля руху вперед України демократичним шляхом євроінтеграції.

Від 2010 р. СКУ активно проводить політику щодо прискорення євроінтеграції України, переконуючи обидві сторони в перевагах. Цьому було присвячено чимало зустрічей та перемовин із високопосадовцями (Генеральним секретарем ради Європи, представниками Європарламенту, Президентом Польщі і головою Сенату, директором Бюро демократичних інституцій та людських прав ОБСЄ, американськими конгресменами) різних держав, зокрема, тих, де проживає українська діаспора. Зокрема, у рубриках «Україна і світ», «Життя громади», «Америка і світ», «Українство в світі», «Україна і СКУ» подаються звіти про відвідини президента СКУ різних країн, де він закликає посадовців впливати на владу України задля припинення авторитаризму, порушення людських прав, наголошує на актуальності євроінтеграції України. З цією ж метою відбулася зустріч Є. Чолія і високопосадовців ЄС напередодні саміту у Вільнюсі. Узявши участь у пленарному засіданні Європейського парламенту президент СКУ у своєму зверненні наголосив не ототожнювати українців із владними структурами України, а сприяти інтеграції її в ЄС заради миру і стабільності в регіоні, що стратегічно важливо відмежувати Україну від імперських планів Росії.

Сьогодні СКУ переконує світову спільноту в необхідності підтримувати Україну, щоб конфлікт на Сході не був заморожений. Також об'єднання налагоджує тісний зв'язок із владними структурами в Україні, громадянськими інституціями з метою прискорення вступу України в ЄС, порівняння українських законів до західних зразків, досягнення енергетичної незалежності, шляхи подолання корупції та економічної кризи, поширення щоденної правдивої інформації про останні реформи та їх успіх у впровадженні, для чого використовує матеріали РНБО та українських телевізійних каналів. Свого часу чимало публікацій висвітлювали як Є. Чолій зустрівся з О. Турчиновим, який виконував функції Президента України та

Голови Верховної ради з приводу незаконного референдуму в Криму, перемогою Євромайдану, вторгнення російських військ, з Ю. Луценком, В. В'ятровичем, О. Рибачуком, А. Яценюком. Зустрічі з урядовцями України є надзвичайно важливі для подальшої співпраці із СКУ, тож така інформація активно висвітлюється у рубриках «Україна та СКУ». Згідно з опублікованими матеріалами, у 2014 р. СКУ підписав Меморандум про співпрацю із Кабінетом міністрів, який передбачав, крім вищезазначеного, посилення взаємозв'язку між українцями та діаспорою, захист їх прав у світі, сприяння зовнішньополітичній діяльності України, поглиблення співпраці з урядами інших країн, гуманітарна допомога. Наприкінці цього ж року у Вашингтоні Євген Чолій уклав із головним директором «Atlantic Council» Меморандум, згідно з яким імплементується проект «Ініціатива України в Європі», що спрямовує зусилля міжнародної спільноти на підтримання незалежності та територіальної цілісності України, її європейських прагнень. Президент СКУ наголошував, що військова агресія Росії – глобальна проблема, а не лише України, тому їй потрібно допомогти заради миру та стабільності в Європі. СКУ у своїх зверненнях до ООН щодо спрямування миротворчого контингенту, додаткових спостерігачів від ОБСЄ наголошує, що метою цих співтовариств є забезпечення миру і безпеки у світі, а тому необхідне запровадження суворих санкцій проти Росії, інакше це створить прецедент, коли всі міжнародні угоди стануть сумнівними, бо дотримання їх положень може бути необов'язковим.

Надруковані матеріали газет «Міст», «Час і Події», «Українське слово» дають чітке уявлення стосовно зустрічей СКУ з американськими чиновниками Сенату, Конгресу, Держдепартаменту, послами, а також Палатою громад Канади, які зі свого боку запевняють про підтримку України, проведення у ній демократичних виборів, про що зробив відповідну заяву як Президент Обама, так і Прем'єр-міністр Канади Стівен Гарпер. Також до редакції «Свободи» у цей період надходить чимало таких звернень, а також світлин діячів СКУ із американськими законодавцями, які одразу

публікуються для ознайомлення з ними громадськості. З них ми можемо зробити висновок, що СКУ проробив велику роботу з урядовцями США щодо підтримки уряду України, громадянського суспільства, реалізації реформ, деескалації конфлікту на її Сході, відновлення територіальної цілісності України та безпеки у регіоні, введення та пізніше поглиблення жорстких санкцій проти Росії у стратегічних для неї сферах за підтримку терористичної діяльності та анексію Криму, а також надання гуманітарної допомоги постраждалим.

Згідно із матеріалами україномовної преси, у межах душпастирського візиту Патріарха УГКЦ Святослава до Америки Є. Чолій мав з ним зустріч задля обговорення гуманітарної допомоги Україні після Євромайдану та російської агресії, а також участі українських громадських спостерігачів на президентських і парламентських виборах [14].

У пресових повідомленнях українців діаспори Євромайдан, який переріс у Революцію гідності, став свідченням зрілості української нації, її єдності та відданості ідеалам державності і соборності. Саме кінець 2013 р. став безповоротним моментом пробудження українців від байдужості, пасивності, змінив їх свідомість та дав віру у майбутнє. Оскільки Євромайдан також став важливою частиною життя й українців в Америці, СКУ у першу його річницю закликав усі світові українські громади гідно відзначити цю подію як акт консолідації народу України у прагненні до незалежної європейської демократичної держави, поширюючи об'єктивну інформацію у країнах свого проживання [15].

Отже, інформаційний простір української діаспори дає читачам обширну та змістовну інформацію щодо завдань та результатів праці, досягнень СКУ. За масштабами зусиль, які прикладає це об'єднання для збереження рідної мови, культури, історії, розвитку духовності та допомоги своїй історичній батьківщині, наша діаспора у США є найпотужнішою, ніж у інших країнах. А після надихаючого впливу Євромайдану американське українство сьогодні переживає надзвичайне піднесення, що виявляється в

тісному ідейному та організаційному взаємозв'язку громад, їх солідарності з Україною, взаємодії між різними поколіннями іммігрантських хвиль, включаючи і четверту, яка поступово входить в діаспорний простір.

Література

1. Кондрашевська Ю. Проблема збереження національної ідентичності української діаспори / Юлія Кондрашевська // Схід. – 2017. – № 1. – С. 64-69.
2. Моцюк В. Українці та українська ідентичність у сучасному світі / В. І. Моцюк, В. Ю. Макар, С. Д. Попик. – Чернівці: Прут, 2005. – 400 с.
3. Мерфі Н. Українці в США: збереження національних та культурних традицій / Н. Мерфі. – Донецьк: Ноулідж, 2010. – 247 с.
4. Атаманенко А. Українська діаспора: проблеми і напрями дослідження / А. Атаманенко // Наукові записки Національного університету «Острозька академія» : Історичні науки / відп. ред. І. Пасічник, Л. Винар, ред. А. Атаманенко. – Острог; Торонто; Нью-Йорк: Національний університет «Острозька академія», Світова Наукова Рада СКУ, Українське Історичне Товариство, 2005. – Вип. 5. – С. 5-20.
5. Вдовенко С. Закордонне українство в національному державотворчому процесі: ідентифікація, організація, взаємовідносини / С. М. Вдовенко; Національна академія держ. управління при Президентові України. – Чернігів: ЧДТУ, 2004. – 209 с.
6. Євтух В. Закордонне українство / В. Б. Євтух [та ін.]; Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка, Національна академія держ. управління при Президентові України, Центр сучасного суспільства. – К. : ВІК, 2005. – 308 с.
7. Недошитко І. Українська діаспора США у державотворчих процесах в Україні (1991-2011 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Недошитко Ірина Романівна; Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Т., 2013. – 20 с.
8. Роль та завдання Світового Конгресу Українців в світі та в Україні / Прес-служба Кредитівки «Самопоміч» // Час і Події. – 2014. – № 49. – 04 грудня.
9. Атаманюк Ю. Дмитро Павличко: «На правителів Москви поява Світового Конгресу Вільних Українців подіяла як на биків червона плахта» / Юрій Атаманюк // Час і Події. – 2008. – № 32. – 07 серпня; Василик Д. IX Світовий Конгрес Українців / Дарія Василик // Час і Події. – 2008. – № 35. – 28 серпня; Верига В. СКВУ – потрібна організація / Василь Верига // Свобода. – 1993. – Ч. 100. – С. 2; Свобода. – 1993. – Ч. 101. – С. 2; Свобода. – 1993. – Ч. 102. – С. 2; Винницька І. Діаспора – це окремий організм / Іроїда Винницька // Свобода. – 1996. – Ч. 117. – С. 2; Свобода. – 1996. – Ч. 118. – С. 2-3; Городецький О. Х Світовий Конгрес Українців. Післямова / Олесь Городецький // Свобода. – 2013. – № 37. – С. 5, 25; Євген Чолій звітував про діяльність СКУ протягом п'ятирічного терміну // Час і Події. – 2013. – № 38. – 19 вересня; Іванишин-Угриня С. Євген Чолій: «...люди мусять зрозуміти,

що, в кінці кінців, від них буде залежати їхня доля і доля України загалом» / Світлана Іванишин-Угриня // Час і Події. – 2011. – № 20. – 18 травня; Лозинський А. Напередодні Х з'їзду Світового Конгресу Українців / Аскольд Лозинський // Свобода. – 2013. – № 32. – С. 4; Час і Події. – 2013. – № 31. – 01 серпня; Міст. – 2013. – 01 серпня; Лозинський А. Світовий Конгрес Українців при ООН / Аскольд Лозинський // Час і Події. – 2013. – № 311. – 14 березня; Мусієнко Х. За українську Україну! / Хома Мусієнко // NOVAгазета. – 2013. – № 33. – С. 3; Рибаченко В. IX Конгрес світових українців успішно пройшов у столиці України / Віктор Рибаченко // Час і Події. – 2008. – № 35. – 28 серпня; Рудницький Я. Про СКВУ й діаспору / Ярослав Рудницький // Свобода. – 1993. – Ч. 47. – С. 2, 6; SKU відзначив найвищою нагородою – медаллю св. Володимира Великого з нагоди Х Світового конгресу українців // Час і Події. – 2013. – № 39. – 26 вересня; SKU нагородив медалею св. Володимира Великого // Свобода. – 2013. – № 40. – С. 5; Угриня Г. Серпневі обжинки / Галина Угриня // Час і Події. – 2008. – № 36. – 04 вересня; Харченко О. SKU розглядає проблеми збереження української ідентичності / О. Харченко // Свобода. – 1996. – Ч. 111. – С. 1, 4; Храплива-Щур Л. Це теж форма допомоги Україні / Л. Храплива-Щур // Свобода. – 1992. – Ч. 34. – С. 2-3; Чолій Є. Збереження нашої національної ідентичності: проблеми та їх розв'язки / Євген Чолій // Свобода. – 1996. – Ч. 114. – С. 2-3.

10. Храплива-Щур Л. Інститут професійного розвитку вчителів при СКВОР SKU / Леся Храплива-Щур // Свобода. – 1996. – Ч. 173. – С. 7.

11. Відбулася конференція для відзначення української родини в ЗСА / В.-Ф. Х. // Свобода. – 1995. – Ч. 3. – С. 1, 4.

12. До 200-річчя Тараса Шевченка / Прес-служба Світового конгресу українців // Міст. – 2014. – 20 лютого; Проект «Пересувні виставки мистецьких творів на Шевченківську тематику» / Прес-служба Світового конгресу українців // Міст. – 2014. – 27 лютого.

13. Звернення до Президента України Української всесвітньої координаційної ради // Свобода. – 1995. – Ч. 248. – С. 2-3; Позицію SKU представлено у Верховній раді / Прес-служба SKU // Свобода. – 2013. – № 30. – С. 5; SKU надіслав меморандуми до ООН та ОБСЄ / Світовий конгрес українців // Свобода. – 2011. – № 2. – С. 8; Сушко О. Доповідь СФУЖО заслухали у Верховній Раді / Оріся Сушко // Свобода. – 2013. – № 45. – С. 4; СФУЖО на сесії Комісії ООН з становища жінок / СФУЖО // Свобода. – 2013. – № 14. – С. 1, 4.

14. Бондарева Х. Як підтримати Україну? / Христина Бондарева // Міст. – 2014. – 13 лютого; Владика Святослав зустрівся з президентом SKU / Прес-служба SKU // Міст. – 2014. – 22 травня; Євген Чолій зустрівся з Олександром Турчиновим / Прес-служба SKU // Міст. – 2014. – 27 березня; Закордонні українці засудили «референдуми» // Свобода. – 2014. – № 21. – С. 5; Звернення SKU до міжнародної спільноти / Прес-служба SKU // Міст. – 2014. – 13 березня; Зустрічі президента SKU Євгена Чолія / Прес-служба SKU // Свобода. – 2014. – № 16. – С. 5; Зустрічі президента SKU у Страсбурзі / Прес-служба SKU // Свобода. – 2013. – № 1. – С. 4; Президент

СКУ виступив у Палаті громад / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 13 березня; Президент СКУ відвідав Францію і Польщу // Свобода. – 2012. – № 21. – С. 12; Президент СКУ відвідав Чикаго / Прес-служба СКУ // Свобода. – 2013. – № 14. – С. 9, 16; Президент СКУ зустрівся з конгресменом Дені Дейвісом / Прес-служба СКУ // Свобода. – 2014. – № 26-27. – С. 9; Президент СКУ зустрівся з Патріархом УГКЦ / Прес-служба СКУ // Свобода. – 2014. – № 21. – С. 4; Президент СКУ зустрівся з представниками громадянського суспільства / Прес-служба СКУ // Свобода. – 2014. – 10 квітня; СКУ вітає народ України з виявленням твердої відданості демократії // Час і Події. – 2014. – № 22. – 29 травня; СКУ вітає ратифікацію Угоди про асоціацію з ЄС / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 25 вересня; СКУ вітає український народ на переможному шляху / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 27 лютого; СКУ закликав засудити владні структури України / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 23 січня; СКУ закликав лідерів G-20 виключити Путіна з листопадового саміту / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 13 листопада; СКУ закликав провідників ЄС підтримати підписання Угоди про асоціацію між ЄС та Україною / Прес-служба СКУ // Час і Події. – 2013. – № 45. – 07 листопада; СКУ закликає вислати в Україну добровольців / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 27 березня; СКУ закликає добровольців / Прес-служба СКУ // Свобода. – 2014. – № 41. – С. 5; СКУ закликає підтримати Україну / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 10 липня; СКУ закликає сприяти звільненню Надії Савченко / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 14 серпня; СКУ інформує / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 17 квітня; СКУ оголошує збір коштів / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 15 травня; СКУ позитивно оцінює відставку прем'єра України / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 06 лютого; СКУ просить надати Україні військову допомогу / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 18 вересня; СКУ стурбований нездатністю ОБСЄ виконувати свої обов'язки / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 26 листопада; Спостережна місія СКУ: в Україні відбулися справжні демократичні вибори // Час і Події. – 2014. – № 22. – 29 травня; Уряд розраховує на підтримку / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 19 червня.

15. СКУ закликає відзначити річницю Євромайдану / Прес-служба СКУ // Міст. – 2014. – 20 листопада.

Билоvus Леся

**МИРОВОЙ КОНГРЕСС УКРАИНЦЕВ НА СТРАНИЦАХ
УКРАИНСКОЙ ДИАСПОРЫ США (ПОСЛЕ 1991 Г.) –
НАПРАВЛЕНИЯ РАБОТЫ ДЛЯ СОХРАНЕНИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ
ИДЕНТИЧНОСТИ**

В статье рассматриваются основные направления деятельности Всемирного конгресса украинцев для сохранения национальной

идентичности украинской диаспорой. В результате анализа украиноязычной периодики США («Свобода», «Мост», «Время и События») выделено активную деятельность объединения в презентации украинства в мировом сообществе. Всемирный конгресс украинцев продуктивно работает для сохранения религиозно-культурного наследия, национальной идентичности, прилагает значительные усилия для вхождения Украины в западное образовательное и политическое пространство. Материалы периодических изданий дают немало информации о деятельности объединения в борьбе с ассимиляцией грядущего поколения, большую работу с членами правительства США по поддержке Украины, отстаивая право украинского народа на установление исторической справедливости относительно Голодомора-Геноцида, государственности и соборности. Отдельно уделено внимание Конгрессам этой всемирной организации, на которых отчеты Главной управы и председателей комитетов свидетельствуют о разносторонности и важность работы Всемирного конгресса украинцев.

Ключевые слова: информационное пространство, украиноязычная периодика, украинская диаспора, национальная идентичность, Всемирный конгресс украинцев.

Lesia Bilovus

**WORLD CONGRESS OF UKRAINIANS ON THE USA UKRAINIAN
DIASPORA'S PAGES OF PERIODICALS (SINCE 1991) – KEY
PRIORITIES TO PRESERVE THE NATIONAL IDENTITY**

The main aspects of the World Congress of Ukrainians' activities aimed at the preservation the Ukrainian Diaspora's national identity are revealed in the article. Due to the analysis of Ukrainian periodicals in the United States («Svoboda», «Mist», «Chas I Podii») the vigorous activity of the Ukrainian association in the presentation of Ukrainians among the international community has been identified. The World Congress of Ukrainians has been working efficiently to preserve the religious and cultural heritage, national identity, and it has been also making significant efforts for Ukraine's entering the Western

educational and political space as well. The materials of periodicals suggest a lot of information on the association's activities in the protection of future generations from the assimilation; on a sustainable cooperation with the USA government officials in order to support Ukraine, defending the right of Ukrainians to establish the historical justice about Holodomor-Genocide, its statehood and unity. A special attention is paid to the Congresses of the global organization, as Chief Executive and heads of committees' reports show the diversity and importance of the activity of the World Congress of Ukrainians.

Keywords: information space, Ukrainian periodicals, Ukrainian Diaspora, national identity, the World Congress of Ukrainians